

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nv.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nv.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

V tej družini bodi vse slovansko od oltarja do hišnega ognjišča.

Govor dekana in poslanca Josipa Komparskega na zabavi po javnem »hodu političnega društva „Edinost“ dne 2. novembra 1902 v Škedenju.

Velečeni rodoljubi!

Pozdravljam Vas kot neposredni Vaš mešar iz Istre, kakor zastopnik Koperskega okraja v deželnem zboru Istrskem. Obžalujem, da so me službena stanovska opravila zadržala, da nisem mogel pravočasno dospeti na ta velevažni občni zbor polit. društva »Edinost«. Bil bi Vam morda zgovorniškega odra doli kaj povedal o položaju Slovencev in Hrvatov v Istri! Oprostite torej, da seda naslovim na Vas, častite zborovalce, par besedij!

Gospod dr. Rybař je temeljito obrazložil Vaš položaj v Trstu in okolici! Rekel je na uvodu, da je ta položaj popolnoma jasen za nas, ker smo sedaj pač lahko vsi na jasnem, da toliko avtonomna oblast, kolikor ces. kr. vladni zistem delujeta na to, da se nam odrekajo vse pravice, da se nas vniči. — Dr. Rybař je tudi podkrepil svoje trditve z ne pobotnimi dokazi. Ako bi hotel jaz slikati naš položaj v Istri, mogel in moral bi Vam ponavljati prav slična in enaka dejstva, moral bi navajati popolnoma enake dogodke; kajti stvari tam doli v Istri in tu pri Vas so si tako enake kakor dlan dlan. Na političnem, na gospodarskem, na šolskem polju, sploh povsodi se postopa z nami kakor z Vami! In ni čulo! Saj vsa akeja proti nam vodijo tu in tam iste roke! (Burni mež-klic!) A je še neka velevažna stvar, o kateri ni razpravljali nobeden govornikov (izvzemši kratek naglasak v tajnikovem poročilu).

Kakor vidite sem jaz duhovnik sv. katoliške cerkve in sicer slovenski duhovnik! (Frenetični živio-klici).

Vsacega slovenskega duhovnika pa mora boleti srce, kedar vidi, da se njegovemu narodu jemlje prava tudi tam, kjer misli, da je na varnem zavetišču pred krivicco, da se njegovemu narodu jemlje prava tudi v cerkvi. (Pojavi ogorčenja) Že nekaj let sem se godi po vsem Primorju, v Trstu, v Istri, v Gorici, da se nam kratijo beseda božja in molitve na narodnem jeziku!

Ne bom opisoval tu kratkega in bojeva tem pogledu. Le to pripominjam, da je v ne-

katerih predelih spodnje Istre tako tužno, da ljudstvo obupuje, ker se mu je pregnalo iz cerkve vse, kar mu je bilo milo in drago! (Senzacija) Slovenci! V zaključkih o ljudski statistiki je iz vajah velespešt, g. dr. Rybař, da so Slovani v obče jako plodovit narod! Jaz mislim, da so to silno notranjo fizično in moralno energijo slovanskega naroda po božjem navdihajenji spoznali tudi poglavarji sv. katoliške cerkve. Posledica temu je bila, da so slovanskemu narodu dovolili bogoslužje v narodnem jeziku. Kakor se je med slovanskim narodom vršila kulturna misija krščanstva, tako je sledilo temu tudi slovansko bogoslužje. In odmevalo je po božjih hramih slovansko bogoslužje od najkrajnjega zaliva Adrije, od tržaške luke, v povprečni črti do Carigrada pak gori do Kijeva in Arhangelska. (Entuzijastično vsklikanje) — A v zadnjih stoletjih se je po nasilstvu škofov, vlad, in drugih, prišlo v take razmere, da je slovansko bogoslužje propalo v nekaterih krajih. Pa gotovo ne bo po volji Kristovih namestnikov v Rimu, ne po volji naroda! Krive so bile za naš narod krivične razmere! Mi, čim je bilo dano to pravo slovanskemu narodu — in bilo je dano — čim niso nikdar preklicali tega prava. Kristovi namestniki na zemlji; čim ga narod nikdar ni zgubil, potem je jasno, da je sme tudi sedaj zahtevati, (Frenetično odobravanje) kjer se zbira, kjer pretresa svoja prava!

Ta narod ima pravo pretresati o tem; narod ima pravico zahtevati svoje pošteno neoporečno pravo tudi v cerkvi! (Viharno pritrdjevanje). Saj to pravo ni bilo dano ni cerkvenim zidovom, ni škofom, ni župnikom, ampak narodu! (Entuzijastični vskliki, ploskanje, mahanje s klobuki).

Iz tega sledi, da nijeden škof, nijedna cerkev, nijeden župnik ne more kratiti tega, kar je bilo po Kristovih namestnikih v Rimu posvečeno in narodu izročeno! (Povorne ovacije).

Narod ima torej prav, ako se oglašja za svoje pravo v cerkvi.

Narod ima prav, ko zahteva svoje pravo, in ima prav, kadar se bori za svoje sveto pravo! — Govori se: Tu je meja Kranjske; tu je meja Trsta z okolico, tu začenja Istra, tam Dalmacija, tam Hrvatska. Slovansko

Dragonci so ubogali po stari navadi, a težkim srcem. Zaspano roko so prijeli za sablje. V povelju so slutili, da je glas napoljen strahom, isti glas, ki je prej vedno tako zmagovito donel. Sablje so zažvenketale iz nožnic; samokresi in puške so se mehlašno pripravile za strel in oddelek se je hotel pripraviti za naskok. Ko so po nekoliko sekundah zopet prišli k sebi, zapustila jih je moč, in z nekim čutom, ki se ne da opisati, so zrlji predse v tiso, v kateri niti obrisov svojih tovarišev niso videli. Tako iti nasproti sovražnikovim puškam, to bi bilo, nes pametno. Negotovost, kaj neki bo, je potrla vseh in niso znali, kaj početi.

Skozi temo je nakrat prodrl zvoneč je klen glas:

»Podajte se!«

Ta glas bil je bolj podoben povelju, nego opominu; kajti iz istega je bilo posneti! Podajte se, tu je zastoj vsako zoperstavljanje.

»Izpustiti konje, postavite se v vrste. Častniki pred vrste!« je zapovedoval oni jekleni glas dalje.

Tisoč milj daleč so se bili gonili za brzim sovražnikom, na mnogih mestih je rekla njihova kri, a sedaj je to njihov cilj, za njihov trud, za njihovo srčnost! Sestra dani, utrjeni do smrti, majali so se kakor

bogoslužje ne poznateh mej! V obče moramo delovati vsi in vselej na to, da za nas ne bo takih mej! (Vsestransko pritrdjevanje) Delajmo vsak na svojem mestu, da ne bo provincijskih razlik, da bomo vsi ena družina, kakor smo en rod! Da bo v tej družini vse slovansko od oltarja do hišnega ognjišča! — Živeli!

Ko je gospod dekan Komparske zaključil, je gromelo navdušenja po vsej dvorani. Občinstvo je prirejalo govorniku ganljive ovacije!

Politični pregled.

V Trstu, 22. novembra 1902.

Državni zbor. Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje brzojavnega poročila v četrtkovni številki.)

Zbornica je razpravljala o spremembah gospodske zbornice na zakonskom načrtu glede trgovine na termine. Poročevalec posl. dr. Ploj je priporočal vsprejetje sprememb, katere je sklenila gospodska zbornica. Proti temu je govoril poročevalec manjšine posl. Iro. Ko je še poljedeljski minister baron Giovanelli priporočal vsprejetje sprememb gospodske zbornice in je govorilo še nekaj poslancev, je zbornica vsprejela prvih enajst točk take, kakor jih je sklenila gospodska zbornica.

V večerajšnji seji bile so nadalje vsprejete še vse ostale točke, razen 12., ki je bila odbita s 94 glasovi proti 93 in bo treba ta zakonski načrt vsled tega vrniti gospodski zbornici.

Med došlimi spisi večerajšnje seje bila je tudi interpelacija posl. Biankinija, Spinčiča in tov., tičočja se notice, svoječasno priobčene v našem listu, v katerej smo sporočili, da obstoji v pogodbi med našo državo in Italijo tajna klavzula, ki določa, da mora naša država podpirati v naših primorskih pokrajinah italijansko nadvlado. Interpelantje so ministerskega predsednika vprašali, da li ta vest odgovarja resnici, in kako misli opravičiti vso došednjo, proti Slovincem in Hrvatom naperjeno vladno politiko v južnih pokrajinah monarhije. Nadalje interpelacija posl.

bilke ob vetru, brez vsake moči, brez vsakih misli. V groznem brezupju so uvideli končno da tu bi bil zastoj vsak upor. Sablje so zginjevale v nožnice jedna za drugo, eden za drugim so dragonci razsedali konje in izpustili iste.

Niti jeden iz-med dragoncev bi se ne bil izogibal spopadu, ali naskoku, naj si bo sovražnik še v tolikem številu, ali v noči, v temi drveti naprej, negotovi zmage, proti nevidnemu sovražniku, da jih morda potem zopet od zadaj vsprejmo s svincom: tako podjetje se jim je zdelo nes pametno, kakor so jih učile skušnje, kajti čisto že so svojo neustrašenost v enacij slučajih drago plačevali, oj drago! Hkratu je bilo čuti ihtenje necega dragonca; ihtel je morda zaradi sramote, da so tako daleč ponižani, tako sramotno ujeti. Skoraj popolnoma potrti, od žalosti s solzami v očeh, so ubogali dragonci onemu jeklenemu povelju, kakor automati.

V trenutku so bili potem obkroženi od kakih 50 Burov. Konji so jim Buri odveli, a pri plamtečih ognjih, mimo katerih so bili odvedeni. videli so zopet svetletje se — kakih 50 cevi pušk.

Tragediji, v kateri jih je osoda napravila popolne automate, bilo je konec.

Nje Veličastva, angleškega dragonskega polka, — ni bilo več! (Zvršetek.)

Spinčiča in tovarišev glede zapuščinskih razprav v Istri.

Nemška sodba o politiki Nemčije.

Jeden voditelj katoliške - konservativne stranke na Bavarskem višesodni svetovalec Josip Geiger je te dni govoril pred volilci v Wolfstatshausenu. Izrekel je najostrejšo sodbo o svetovni politiki Nemčije pod prusko egido in je posebno poudarjal čier že znano dejstvo, da antagonizem med južnimi nemškimi državami in vodilno Prusijo ne le da ni odjenjal, marveč da še narašča v noveje čase. Sicer se je tudi ta govornik postavil na velikonemško stališče in je ravno s tega stališča žigosal Pruse. Očital je namreč politiki Nemčije pod prusko egido, da je leta 1866. odbila od sebe Avstrijo, tiste dežele, ki so bile poklicane, da nosijo nemško kulturo na Vshod. Posledica temu da je dvojna; prvič ves sedanjí položaj Nemcev v Avstriji, ker nimajo več take opore pri drugih Nemcih, kakor bi jo imeli, ako bi bila Avstrija v nemški zvezi, drugič ta, da je Nemčija na mesto nekdanje velike ideje germanizacije Vztoka dobila nerabne kolonije v Afriki, in v Kitajnu.

Ali da bi mogli vsaj — je vskliknil Geiger — v prijateljstvu živeti z Avstrijo. Ali tudi to je v nevarnosti vsled velikonemške politike pod vodstvom Prusije. Geiger je namreč pripovedoval sicer v obče znano dejstvo, kako zavrtno je Bismark postal z Avstrijo, ko je sklenil z Avstrijo zvezo proti Rusiji, a potem za hrbtom Avstrije zvezo z isto Rusijo na škodo Avstrije! Ko je — je pripovedoval govornik — grozila Nemčiji nevarnost, da padeti nanjo dve državi, je hitel železnižni kancelar na Dunaj, da sklene zvezo z Avstrijo. Pogodba se je tudi res sklenila in vse v Nemčiji se je oddahnilo, dobro vedé, da sti združeni Nemčija in Avstrija moč, katero treba respektirati. Potem pa je isti Bismarek sklenil pogodbo z Rusijo, ki pa se je držala tajno, dokler se ni kancelar umaknil v privatno življenje. Potem je prišla ta zavrtnost na dan! Osupnenje je bilo velikansko, a kje je bilo večje, nego v Avstriji. Geiger je vskliknil: Je li zameriti Avstriji, ako nam ne more ohraniti zaupanja za bodočnost?

A ne le v razmerju do Avstrije da politika Nemčije pod vodstvom Prusije donša slabe sadove za Nemčijo, ampak nasproti inozemstvu sploh. Trideset let že — je vskliknil Geiger — nosi mirno razpoložena država težko oboroženje in je pripravljena za boj. Zakaj? Ker država (nemška) nima nobenega prijatelja, pač pa mnogo sovražnikov, kajti oni, ki vodijo krmilo države, nimajo lastnosti, da bi si pridobivali prijatelje. Politiko v državi vodi Prusija, a Prusija ni priljubljena nikjer!

Govornik je obsojal tudi objestnost Prusije nasproti drugim nemškim zveznim državam. Korak za korakom se ujedinja Nemčija pod prusko pikelhavbo. Ali tudi bavarska samozavest, se je vzdramila...

Imunitetna afera v ogrskem državnem zboru. V seji od minolega četrta razpravljala je ogrska poslanska zbornica imunitetno afero posl. Nessi-ja. Poročevalec imunitetnega odseka je predlagal, naj zbornica izreče, da v slučaju posl. Nessi-ja ne vidi nikakega kršenja imunitete, ker je postopanje častniškega častnega sveta interna disciplina zadeva častniškega kora. Manjšina imunitetnega odseka pa je predlagala kaznovanje FML. Biharja radi njegovega postopanja proti posl. Nessi, ker se tu gre za kršenje imunitete. Posl. Olay je smatral ministrovo stališče nasproti votumu manjšine kakor obzirnost do kronske. Ministri da so kraljevi lakéji. Govornik je nadalje trdil,

PODLISTEK

13

Konec enega polka.

Po Jansonu poslovenil Leopold Modie ml.

»Hitro z odgovorom, kje je ta feldkornet?«

Zamorec je dvignil roko in naredil žnjo polukrog v zraku, je mrmral nerazumljivo, z glasom, da se ni vedelo, ali ga je strah ali pa govori iz njega škodoželje.

»Tam okolu in okolu. Vojaki strica Ratha v travi, vsi bodo streljali.«

Častnika in moštvo so se spogledali vprašaje.

»V past!« sta rekla častnika tiho in povesila glavi na prei.

Dragoncev srd, ki so bili navzoči o pogovoru z zamorcem, se je še povečal. A kaj je bilo storiti? Bilo je kakor da so slepi v vreči; vsak izhod zaprt, povsod se je prežalo na nje! Da, hrabro se tolči, kakor se znajo angleški vojaki, da, to so znali... ali —? Da bi se pustili postreljati zavratno, od zadaj, kakor divje zveri, da umro na nepoznani zemlji, pozabljeni, izgubljeni!!

»Orožje ven!« je zadonel glas poveljnika, kateremu je čut veleval, da rajš brani se do zadnje kaplje krvi, nego že v asprej obupati. Morda se tudi posreči uti.

da častniški kor terorizira državljane. Govorila sta potem še posl. Kossuth in justični minister Pilsz.

Tržaške vesti.

Jutri v gledališče »Armonia«! — **»Divji lovec«.** — Jutri zvečer torej uprizori naše dramatično društvo to že naznájeno igro, za katero je, kakor smo opazili, mnogo zanimanja in pričakovanja med občinstvom. Dramatično društvo je napravilo tudi najboljše priprave toliko gledé uprizorjanja kolikor glede scenerije in kostumov. Garderoba je iz prijaznosti posodilo slavno dramatično društvo v Ljubljani, katero si je prav za igro »Divji lovec« nabavilo nove kostume. — **»Opozarjamo torej naše občinstvo še enkrat na to predstavo.** Večer kaže biti zanimiv in zabaven in prepričani smo, da zapusti vsak gledališče s zadoščenjem.

Lože in sedeži se prodajajo v kavarni »Commercio« ter opozarjamo ono, ki bi si radi zbrali kako ložo, naj se požuri, kajti precejšnje stevilje istih je že oddano. Začetek predstave ob 7½ uri zvečer. Cene: Ustopnina v prtilje 1 K (50 nč.), vstopnina na galerijo 40 st. (20 nč.), sedeži od I—VII vrste 1 K 20 st. (60 st.), od VIII—XI vrste 60 st. (30 nč.), lože v prtilje 6 K (3 gld.), v I. redu 6 K (3 gld.), v II. redu 3 K (1 gld. 50 nč.), v III. redu 2 K (1 gld.). Lože in sedeži se dobivajo v kavarni Commercio in na večer predstave na vratih.

Imenovanje. Poštni oficijal v Gradeu, gospod dr. Ivan Debelak je imenovan poštним konceptistom v Zadru.

»Il Piccolo« — lažnik. Pišejo nam: Zjutranji »Piccolo« od minole srede se huđuje na tržaško namestništvo, ker da ni dovolilo otvoritve Legine šole pri sv. Lovrencu v Brdih. In sicer da ni dovolilo za to, ker dotični učitelj ni vsposobljen za poučevanje v verouku. Seveda — tako vsaklika »Piccolo« — to je šola »della Lega«! Če hoče ona imeti odprto svojo šolo, si mora preskrbeti svečenika za poučevanje verouka...

Da bi dokazal, kako vlada protežira Slovence in škanira Italijane, je napravil jako — dehtečo paralelo! Pripoveduje namreč, da je po zaslugi »macedonskih svetnikov« nastal v predmestju na Greti slovenski otroški vrtec, glede katerega pa da vlada ne kaže nobene strogosti. Ta vrtec da je brez stranišča. Vlada da zna o tem, ali ta — vrtec ni od Lege!

»Piccolo« se je zopet prav debelo zlagal, kakor smo se sami prepričali. Rečeni otroški vrtec ima celo dve stranišči na razpolago deci. Da pa bo tudi čifut prepričan o tem, naj gre tja in naj utakne svoj nos, kamor — najbolj »paše«!

Bravo »Indipendente«! Prejeli smo: Redek, sila redki je slučaj, da se mi strinjamo s tržaškim glasilom — laškega parlamenta in tržaške camore! Dogaja se pa vendarle tu in tam tudi ta neverjetnost! To so namreč slučaj, ko je »Indipendente« povedal kako pametno, kar pa se, žal, le prerediti kedaj dogaja.

Predvčerajšnji njegov članek o mestnih slugah podpisemo tudi mi z obema rokama; le žal, da se je »Indipendente« izognil marsičemu, kar bi te magistratove mogočnejše (z redkimi izjemami) prikazalo še v popolnejši luči! Da jih je mej temi služabniki, ki zlorablja uradne tajnosti; da odpirajo že v uradu pred svojimi višjimi, zaprta pisma (to je izrečno potrdil »Indipendente«); da razne važne akte odda jajo vratarjem in raznim tretjim osebam; da sami odpirajo razna pisma, v katerih so čisto akti, ki bi morali ostati tajni za mestne dostavljalec in da preintimno občujejo z uradniki in celo z mestnimi svetovalci — vse to in drugo je povedal večerajšnji »Indipendente«! Povedal pa ni, da ti može tudi varajo stranke glede vsebine spisov, osobito take osebe, ki ne znajo čitati! Če je n. pr. kdo kaj posil na slavnem magistratu in mu je — kakor rad dela — odbil prošnjo, kar se stranki javlja pismeno, pa dostavljalec porablja priliko, da se stranki zlaže, češ, da je prošnja ugodno rešena in si tako pridobi — kronico!

Da dostavljalec rad vsprejme za pol litra, ko je donesel strankam kak akt, je v Trstu povsem navadna stvar — častna pa ni za one, ki razpošiljajo te sluga po našem mestu!

Mi smo tudi ljudje, zato privoščamo revnim slugam, da jim stranke — kjer je to mogoče — vržejo kako desetico; protestu-

jemo pa proti slučajem, ko stranka podarja kaj še le potem, ko je bila — povabljena v to.

Sluge naj odpirajo prinešena pisma le tedaj, ko so izrečno naprošeni v to od prejemajoče stranke, a v tem slučaju naj stranki govore resnico in ne kaj drugega, kar se je čisto zgodilo do sedaj.

Prošajenje, vsakovrstna žaljenja in druge take nelepe stvari naj se zabranijo enkrat za vselej. Ako pa so sluga slabo plačani, da ne morejo ali da le težko izhajajo z dosedanjim plačom, pa naj se jim ista poboljša, ker le od pošteno plačanega služabnika se more in sme zahtevati poštenega dela!

Na vsaki način pa smo hvaležni »Indipendentu«, da se je upal spregevoriti možko, resno besedo.

Namigavanje, ki zahtevajo pojasnila. Pišejo nam: V teku zadnjih osem dni smo že trikrat čitali v »Gazzettinu« namigavanja tržaškim socializmom češ, da imajo ti, veliko potrebo kredita.

Mi menimo, da bi bilo v interesu socijalistične stranke same, ako bi nje glasilo »Laboratore« enkrat reagiralo na ta večna namigavanja. Biti dolžan ni sramota za nikogar. Kolik je sploh odstotek onih v človeški družbi, ki niso bili nikoli nič dolžni?! Toda vse kaj drugega je, ako glasilo take kapitalistične in oligarhične stranke, kakor je tu gospodovalna ital. stranka, očita taki ljudski stranki, kakoršna hoče biti socijalistična tudi tu v Trstu, da ta druga išče pri prvi — kredita. V tem slučaju pa je ta druga, socijalistična, že dolžna, da reagira na taka očitavanja.

Dolžnost »Laboratoru«, da reagira, je tem večja, ker se dozdeva, da »Gazzettino« misli nadaljevati z rečenimi namigavanji.

»Jeremijade«. Kakor smo obljubili pred dnevi, se hočemo danes nekoliko pobaviti z idejami, katere razvija pisec H-e-y v tej laško-brošuri pod gorenjim naslovom.

Najprej naj sledi kratek pregled te brošure, ki se deli, kakor že omenjeno, na pet poglavij.

I. O svobodi. Pisec definira pojem svobode tako-le: absolutna svoboda je popolna možnost delati po svoji volji, relativna svoboda pa je, ako se sicer ravnamo po lastni volji, ali ozirom na druge. Socijalizem stremi gotovo po svobodi, ali med tem se v resnici vedno bolj oddaljuje od tega cilja. Prvič se socijalizem v boju za svobodo poslužuje onega, ki je svobodi ravno nasprotno, namreč tiranstva; drugič obsega socijalizem v svojem organizmu stvari, ki se ne dajo spraviti v soglasje se svobodo; in tretjič ima mnogo predsodkov, ki istotako nasprotujejo svobodi!

Med tiranskimi sredstvi, katerih se poslužuje socijalizem, omenja pisec samo jedno, namreč štrajk. Štrajk da je v nasprotju s pojmom svobode, ker veže svobodno delovanje družega, kateremu se usiljuje volja drugih.

Pisec pravi, da tisti, proti katerim se obrača štrajk, nimajo sedaj in niso imeli tudi v minulosti nobenega sredstva, ki bi vezalo svobodo drugim, namreč delavecem.

Med stvarmi, katere ima v sebi socijalizem in ki nasprotujejo pojmu svobode, naveda pisec solidarnost.

Pojm solidarnosti da zahteva, da se lastna volja vsakega posamičnega individua podvrže volji drugih in je tako posamičnim individuum kršena svoboda, na kateri način nastajajo avtoritete, ki svojo voljo usiljujejo drugim.

Istotako da disciplina izključuje pojem svobode, tista disciplina, ki socijalistično idejo približuje militarizmu, kateremu je socijalizem najhujši nasprotnik.

Med predsodki omenja pisec trditve, da je sramota za človeka, ako ne dela. Pisec nasprotuje temu mnenju in pravi, da kakor ni eramotno, ako človek po kako uro na dan počiva, tako da tudi ni sramotno, ako počiva — v slučaju da mu to njegove razmere dopuščajo — po cele dneve, tedne in leta. Ravno delo da je največji nasprotnik svobode.

Ravno tako kriv predsodek da je trditve, da delo oplemenjuje človeka. Nekatera dela res oplemenjujejo človeka, a ne ona, ki služijo jedino za to, da preskrbljujejo človeku vsakdanji kruh. To delo je jarem ne pa plemenitost človeštva.

Kdor stremi torej za svobodo — zaključuje pisec — ne sme se posluževati sredstev, ki pobijajo svobodo, ne sme podpirati soci-

jalizma, temveč povspesevati individualno svobodo s tem, da samega sebe spopolnjuje v čednostih, t. j. da spolnjuje lastno izobrazbo tako, da se bo mogel ravnati po lastni volji.

II. O pravici. Pisec navaja najprej razne definicije o pravici in prihaja do zaključka, da pravico po svoji vesti spozna lahko vsak posameznik; pravica sama da obstoji v tem, da se povspesuje resnico na podlagi ljubezni z ozirom na svojega bližnjega.

Socijalizem skuša z bojem priti do pravice. To — dokazuje pisec — je popolnoma nemogoče. Idejo pravice in idejo boja, da nikakor ni možno spraviti v soglasje. V boju zmaga vedno močnejši, odveč pa bi bilo dokazovati, da je pravica ni vselej na strani tega. Ko je tako ovrzel sredstvo boja za dosego pravice, priporoča pisec, naj bi se do-loženje pravice vselej poverilo razsojevalcem, katere je treba izbirati med najbolj svobodnimi ljudmi, ti pa so taki, ki so najbolj izobraženi, ali drugače rečeno: najučenejši najomikanejši, najmodrejši t. j. filozofi.

Pisec dokazuje nadalje, da je krivična, torej v nasprotju s pravico, zahteva, »naj bi bogat človek ne stremil za še večjim bogatstvom, marveč se zadovoljil s tem, kar ima«. Žalja bogatega človeka, da bi postal še bogatejši, da ni za človeštvo škodljiva, marveč neprecenljivo koristna. Ako se tisti, ki si je znal pridobiti bogastvo odreče nadaljnemu pridobivanju, odreče se tudi vsakemu delovanju; zapreti bi moral na pr. svoje tovarne, opustiti trgovine itd., kar bi človeštvo ne koristilo.

(Pride še.)

V obupnem stanju... O. J. sv. Jakoba nam piše neki težak:

Spoštovani gospod urednik! Dovolite mi malce prostora, da potožim svetu o žalostnem stanju našem.

Mesec dni je tega, kar sem bil (z mnogimi drugimi) radi pomanjkanja dela poslan iz Lloydovega arsenala. Prvi namen mi je bil, da bi si kje drugje v Trstu poiskal dela. Kajti jaz v prvo nimam grošev, da bi mogel kar seliti iz Trsta s culico v roki, v drugo pa imamo vendar več svojega nego za eno culico, če ne družega, vsaj — otrok! Teh pa, kakor znano, ni tako lahko vezati v culico, pa naj je človek sicer tudi najnavdušenejši socijalist.

Do minole sobote sem prežal na novo tovarno vreč, nasproti ladjedelnici sv. Marka. Za minolo soboto so obljubili, da bo vsprejemanje ženskih, v ponedeljek dne 16. t. m. pa možkih. Zgodaj zjutraj sem bil v soboto že iz postelje ter sem hitel k glavnemu urodu rečene tovarne. Nadejal sem se, da bom srečen med ženskami, da za njimi potegnem tudi mene, da zaslužim vsaj za kruh siromašni družinici.

Koliko ženskega sveta se je nabralo pred glavnim urodom, naj pove nastopna sličica. Ko se je približal gospod, ki je vsprejemal na delo, je vse rilo, drlo, vpilo, prosilo s tako silo, da je gospod moral bežati v pisarno — z devetorico žensk, ki so bile vsprejete. Možki pa ni bil vsprejet nobeden. Na vratih je bil takov vrišč, da je bilo oglušeti.

V ponedeljek je bil dan za nas možke. Kar ugibali smo prejšnjega dne: koliko jih vsprejemo, kdo pojde delat?! Ali bilo je čuti tudi jako gorkih na račun slavne vlade... Verjemite mi, gospod urednik, da v noči med nedeljo in ponedeljkom nisem spal niti dve uri. Neprestano me je mučila skrb: bom li vsprejeti, dobim li kruha za me in svoje otročiče?!

Na vse zgodaj sem bil v ponedeljek po koncu. Pred tovarno se nas je zbralo še več, nego v soboto ženskih, bilo nas je 500—600. A tudi tega dne se nas je nad 500 vračalo žalostjo v srečo, kajti vsprejeli so jih le 30. Občutkov, ki so mi razjedali dušo, ko sem se vračal domov, ni lahko opisati. Zma je tu, mraz je tu, a družina — lačna, ker očene more dobiti dela! To je grozen položaj.

V zapuščenih tovarni za livanje železa je nameščeni kakih 60 italijanskih družin iz Italije. Očetje vseh teh družin so takoj dobili delo.

Jaz pa, avstrijski državljani, sem dobil, čim sem stopil v 20. leto — vojaško suknjo. Sedaj sem rezervist, ali kjer dele kruha v avstrijskem Trstu, sem za italijanskim podnikom, ki ni služil tu vojakov, ki ne nosi tu nikakih bremen in ki nič ne konsumira tu!

Mi smo v obupnem stanju! Kdo se bo drznil vreči kamen na nas, ako končno najdemo kruha — v zaporih?!

Gospod urednik! Da ste videli, kaj je bilo v ponedeljek v rečeni tovarni. Vse je hotelo s silo v tovarno po — kruh! In ko smo odhajali brez dela so se nam Italijani v tovarni smejali! Tisti Italijani iz kraljestva, ki so nem baje — bratje! Hvala lepa! Gg. socijalisti naj le pridejo na prihodnji shod, da se malce pogovorimo tudi o tem. Da, bratje smo si, vsi enaki, le s to razliko, da oni služijo na naši zemlji, mi pa stradamo na svoji zemlji! To je morda internacionalno; ali za nas je grenko, zelo grenko.

I. V.

Nam je li obupati? Pod tem naslovom nam pišejo iz delavskih krogov: Naši širši sloji tožijo, da je gonja ki jo ti naši »dobri« sosede uprizarjajo proti naši narodnosti postala že neznosna. Isti sloji razpravljajo o načinu samoobrambe in prihajajo vedno do zaključka, da se mirnim putem ne doseže ničesar! Ali piscu teh vrst je znano, da se ne bavijo samo širši sloji s tem kočljivim vprašanjem ampak da se razpravlja o tem v vseh naših krogih brez razlike stanu in položaja. Stanje je res neznosno! Pomislimo samo na ljudsko štetje! Naši voditelji so bili naprosili celo krdelo vrlih mladih sil, ki so neumorno pisali popisne pole in to cele — tedne! Ko je magistrat uvidel, da Slovani izkažemo preveč našega življa, je porabil zvijačo in je dal zvati v razne sekoije vse one, ki so predložili slovenski pisane pole. Oni, ki so znali sami pisati, so se le težko ubranili, da jih niso na sekeijah upisali za Lahe. — Oni pa, ki sami ne znajo ni pisati, ni čitati — so bili že naprej zgubljeni in obsojeni, da so zapisani za Italijane! Tem zadnjim se govorilo na sekeijah da je ona prva popisna pola pokvarjena in zato da treba napisati novo. In napisali so vse — laško. Stranka je padkrižala in — delo je bilo gotovo!

Ako pomislimo na vspeh tega vzor ljudskega štetja, bi bilo na prvi pogled res obupati ali ker vemo, da Slovencev vendar ni možno kar čez noč pojesti, kakor se to vrši na potrpežljivem papirju — in ker smo gotovi, da se nam posreči prej ali slej dokazati in ovreči lažnjivo ljudsko štetje; ne smemo obupovati, ampak delati moramo vsi na to, da rešimo slehernega našince iz krempljev naših smrtnih sovragov!

To dosežemo najbolje, ako delamo na to, da bodo slovenski stariši učili svoje otročiče najprej svoj materini slovenski in še le potem, ko bodo otroci govorili dobro svoj jezik — naj jih uče drugih tujih jezikov.

Drugo važno vprašanje, ki zasluži vse našo pozornost pa je tisti naš živelj, ki prihaja že v odrasli dobi v naše mesto. Temoramo takoj poučevati v našem neznosnem stanju. Gledati in delati moramo na to, da te odrasle elemente seznanimo z našimi narodnimi društvi, bilo delavskimi, oziroma gospodarskimi, bilo kulturnimi, da jih tako obvarujemo pred grozečo nevarnostjo.

Dokler so razmere take, da ne moremo dosežati pozitivnih političnih vplivov, dokler se nam te razmere tako neugodne, da ne moremo prisliti države, dežele in občine, da bi tudi do nas vršile svojo dolžnost, dokler bodo organi države tako ledeno brezdušni za naše gospodarske in kulturne potrebe in dokler se tudi slovenske in hrvatske stranke v polni meri ne zavedo svojih dolžnosti do lastne perefertji: dotlej moramo pač gledati sami, da ves ta veliki deficit kolikor se sploh da pokrivamo z mejsebojino vzgojo, z mejsebojnim poukom, njebojnim vsj odbujanjem: z domačo javno šolo!

Zahteve težakov. Težaki vseh kategorij imeli bodo jutri, ob 11½ uri zjutraj v gledališču Fenice javni shod, na katerem se bo razpravljalo o odgovoru trgovcev na njih zahteve glede povečanja dain.

Govori se, da pridejo jutri vojaki iz Ljubljane v začasno pomoženje vojaške posadke.

Dramatična družba g. Gavrilovića predstavlja bo danes zvečer v »Slovanski Čitalnici« igro »Gigantski svatovi«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Nasledki mraza. Ona 74 Marija Kogler, a katerej smo poročali, da je v čakalnici tramvaja na kolodvorskem trgu skoraj zmrznila in je potrebovala zdravniško pomoč je umrla večeraj zjutraj na svojem stanovanju kamor se je v četrtek povrnila iz bolnišnice.

Nadalje je v svoji vratarski hišici zmrznil v noči med sredo in četrtkom 68-letni

vratar Marka Battigelli, ki je prišel po noči pijan domov in je slečen in odkrit ležal na svojem ležišču.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 6.2 ob 2. uri popoln 0.5 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 763.5 — Davae plima ob 1.16 predp. in ob 11.31 pop.; oseka ob 6.14 predpoludne in ob 6.1 popoln.

Dražbe promičnin. V poned., dne 24. nov. ob 10. uri predpoludne se bodo vse naslednje tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: v ulici del Salice 17, mizarake klopi lukni stroj in razno; v ulici S. Giacomo in Monte št. 8.A, 5 spominko; v ulice Sette Fontane, št. 18, v ulici Barriera št. 14, v ulici Scorzaria št. 7, v ulici Sette Fontane št. 18 in v Rojani št. 267, hišna oprava; v ulici Conicoli št. 8, konj; v ulici della Tesa št. 3, ura in ogledalo.

Vesti iz ostale Primorske.

V dobi mirjenja! Iz Grožnjana poročajo, da niso dobili niti odgovor na pritožbo katero je posebna deputacija izročila na ordinarijatu v Trstu proti postopanju župnika Vasellija. Novi župnik noče ni čuti o kaki propovedi v hrvaškem jeziku in propoveduje vsake nedelje samo po italijanski, zбоk česar so župljani izven grožnjanskega gnezda — brez verskega pouka in brez pastirja.

G. župnik se seveda prikupi s tem Italijanom v Grožnjanu, ali on ne bi smel pozabiti, da je bil imenovan za vse župljane! In zapomni naj si, da po svojem postopanju izgubi popolnoma ljubezen, spoštovanje in pokorščino vernikov izven grožnjanskega gnezda, a ti sestavljajo ogromno vsčino župnije!

Sodé po postopanju g. župnika, si moramo misliti, da ni dobil nobenega naloga ali nasveta od tržaškega ordinarijata. In če ga je dobil, pa se ne briga zanj... Eno in drugo pak je jednako žalostno za — tržaški ordinarijat!

× C. kr. okrajno glavarstvo v Pulju se je preselilo v bivo palačo nadvojvode Karola Stefana. To palačo je namreč vlada kupila od nadvojvode za svoje urade.

× Otvoritev postaje Št. Peter pri Gorici. Včeraj se je otvorila prometu postaja Št. Peter pri Gorici na novozgrajeni vipavski železnici. Ta postaja je bila do sedaj zaprta, ker še ni bila zgrajena dovozna pot do postaje.

Vesti iz Kranjske.

* Za »tukaj« pet dni zapora. V domobranski vojašnici v Ljubljani se je v četrtak vršil naknadni kontrolni shod. Neki rezervist se je zglasil s »tukaj« mesto s »hier«. Za to so mu nemudoma prisodili 5 dni zapora in so ga koj z mesta s patroljo odveli v luknjo. »Slovenski Narod« pripominja:

»Brez dvoma je ta častnik ravnal po dobljenem ukazu, saj se s tisto krutostjo, kakor pri nas, postopa tudi drugod. Vojaški krogi so lahko prepričani, da si narodi tako ravnanje dobro zapomnijo.«

* V Novem mestu, kjer se je moral podvreči težki operaciji, je umrl dvorni svetnik. Nikola Badovinac, bivši civilni adlat v Bosni in bivši zagrebški šupan.

* 72-letna morilka. 72-letna Marija Kovačič iz Mošenj se je te dni obe sila pod streho svoje kajže. Ko so jo našli, bila je že mrtva.

* Domača umetnost. G. Ivan Svetec, brivec v Novem Mestu, je naredil podobo iz las. Podoba predstavlja zimsko pokrajino s tremi hišami in cerkvijo. Na prvi pogled se misli, da ima človek pred seboj slikano podobo.

Vesti iz Štajerske.

— Svojo ženo umoril. — Mariborski porotniki so obsodili 31 letnega posestnika Franca Lenartiča iz Rihtarovcev, ki je svojo ženo zaklal, da si je bil ženo poročen šele poldrugo leto, v 8-letno ječo. — Umoriti je hotel tudi otroka, če bi ga ne bil sosed v zadnjem trenotku zgrabil.

— Ta ve, kako treba! Na okrajnem sodišču v Celju sinjbuje c. kr. gospod, ki se je nedavno — dokler je bil oficijal — pisal za Bergeča; čim pa je postal viši oficijal, se je začel pisati za — Bergotacha. Mož že ve, kako treba, ko je človek primerno poskočil na lestevici svojega dostojanstva!

Razne vesti.

Nravstvena slika iz Italije. Iz Rima javljajo: V sicilijanskih okrajih Caccano, Camerata in Roccapalumba so uprizorili lov na bando brigantov Valsalona. Prijeli so kakih 200 oseb, ker so bili pomočniki brigantov. Mej temi je bilo tudi bogatih posestnikov, kakor n. pr. marchese di Cordova in sin poslanca Cuffaro. Posestnika Lino so mogli zapreti še le po hudem boju. Eden erožnikov je ostal mrtev na lieu mesta. V gorah in po vaseh so razkrili mnogo skrivališč, preskrbljenih z vsem komfortom. Za načelnikom bande, Valsalona, samim, ni nobene sledi.

Stara mati uboštva je lenoba. Ista pripravlja in zavede vsakogar, kateri ji energično ne nasprotuje, do gotovega propada brezštevno ekzistenc. Lenoba v svojem pokleu dovaja človeka ob vse, lenoba nakopuje človeku tudi prezgodnji grob. Mnogo boleznih, ki se sicer zdé od početka brez pomena, se razvijejo ako se jih ne leči, do največjih trpljenj. To se prigodi po največ pri pljučni sušici, ki se razvije po prejšnjih boleznih v dihanih organih.

Pri bronhijalnem kataru, zbadanju v pljučah, zapiranju sape, prnih težavah, pljučnemu kataru, pljuvanju krvi pomanjkanju sape, bolečinah v grlu, velikemu kašlju in prehlajenju se običajno kažejo tuberkulozni bacili vsled česar boji skrb vsakogar, ki trpi na teh bolečinah, da si takoj vdobi pripravi lek. Zdravilo, ki čudodelno deluje v ozdravljenju takih bolečin je »Pectora« ki postavlja v ozadje vse za take boleznai priporočana zdravila.

Kdor hoče imeti pristen »Pectora«, naj se obrne na lekarno Diana v Budapest Károly-körut 5, koja razpošilje zavitek za 2 kroni.

Najlepša in najpraktičnejša božična darila za vse potrebe je dobiti pri dobroznani tržki, I. Schüller na Dunaju II. Kurzbauser g. 4., katera pošlje tudi cenik brezplačno in poštne prosto.

Brzojavna poročila.

Imenovanje.

DUNAJ 22. (B.) Trgovski minister je imenoval bivšega namestnika barona Telorja Ridaldinija in predsednika upravnega sveta zavoda »Stabilimento Tecnico Triestino«, Jurja vit. Hüterotta članom oddelka za industrijo, obrt in trgovino industrijalnega in poljedelskega sveta.

Kriza na Španjskem.

MADRID 22. (B.) Kljuba včerajšnjega glasovanja zbornice, katera je izrekla na novo sestavljenemu ministerstvu Sagaste zaupnico, se je danes nadaljevala politična debata, katere se udeleži tudi Silvela. Predlog opozicije, naj se vladi izreče graja, povzročil je v zbornici pravi vihar. Predsednik ni mogel vzpostaviti reda. Ministri so se sešli na to na posvetovanje.

Sin odposlanca Združenih držav ubil ameriškega državljana.

WASHINGTON 21. (B.) Vlada je dobila sporočilo, da je sin odposlanca Združenih držav v Guatemali, Hunter-ja, ustrelil nekega državljana Združenih držav in potem pobegnil v poslopje odposlanstva. — Uprašanje je sedaj, da li se ga sme aretirati.

Zaloga šivalnih strojev za domačo rabo in obrtnike.

5 letno jamstvo

Mehanik-specijalist za popraviljanje strojev vseh vrst
RUDOLF RÖTTL
TRST. — Piazza S. Caterina št. 2. — TRST.

Tomaževa žlindra
je na prodaj pri tvrdki
HUBER & C.o
v Trstu, Via Madonnina
(blizu bivšega parnega mlina)
kakor tudi v **Boljuncu** v „Vili Huber“.

Za Božič in Novoleto 315 komadov za gl. 1.85

1 krasna ura s 3 letnim jamstvom in pozlačeno verižico; 1 krasen navratnik iz orijent. bi-erov najlepši tip za dame; 1 lep naustnik od janturja; 1 krasna kravatna špila s šimili — biseri; 1 lep prstan za gospode ali dame z ponaj. biserom; 1 krasna garnitura gumbov za manšete, ovratnik in srajce s pat. zaporko; 3 pristne platnene rute; 1 krasen žepni tintnik o 1 niklja angl. sestava; 1 lepo ogledalo z etvijem in glavnikom; 1 krasna broša za dame, naj-novejše mode; 1 lepa bilježnica; 20 komadov za dopis vanje, 1 lep ročnik; 72 angl. peres in še 200 raznih predmetov, ki se vedno rabijo. Pošilja po povzetju

X. Spingarn Krakovo, poštno pred. 139

Kdor vzame 2 zavitka, dobi v dar lep nož z dvema rezili.

Za kar ne ugaja, se vrne denar.

Čast mi je naznaniti p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zaloga se nahaja v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadej na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opollo“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tro-pinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrivnike, nadejan se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnogostevilneje pošasčalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Oličnim spoštovanjem

Matko Paic.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: Vile Tesa, vogal, Vile Limitana
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Vile Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Veliki izbor tapet, artil, zrcal in dr. iz vrste naročbe tudi po posebnih načrtih
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIKI ZASTORI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa. obrod ali železnico franko

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobja se brezplačno in franko v Schwan-nen-Apotheke, Frankfurt a. M.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomažič Barr. Vecchia, Ivan Prelog Barr. Vecchia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega, v okolici: Fran Suman, Anton Sanein v Škedinu; Skapiu in Pirich, Anton Bak, Stanko Gošina, Svetko Hanibal Škerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barokovljah; Jaka Štoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarске zadruga v Gorici (Solkan) vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Vile di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, tajti les se osušil v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Alojziji Galperti

nasl. Fr. Hitty

TRST. — ul. Barriera vecchia 13 — TRST.

Zaloga snovij za moške iz tu in inozemskih tovarn.

Perilo — Platnina — Pletenine — Pleteno spodnje zimsko perilo.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke po meri.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer **dalmatinsko vino po 32 nvč., istrski refošk po 36 nvč., belo vipavsko po 40 nvč.**

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobri jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

Castim si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem otvoril novo

prodajalnico jestvin

v ulici Stadion št. 25.

Prodajalnica je dobro asortirana z vedno svežim blagom, kakor: kavo, sladkorjem, rižem, moko, milom in svečami. Nadalje imam v zalogi pristne testenine iz Napolja, Bolonje in Trsta.

Posebnost: testenine z jajci.

Izbor likerjev, vin v buteljkah, biškotov odlikovane tovarne Gatti v Trstu. Suho meso.

Za obilne naročbe se uljudno priporoča

Josip Perovšek.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom.

ulica S. Francesco šte. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563
Poslno-hran. račun št. 837.315.

Edina zaloga na Kranjskem
lekarna Piccoli
„PRI ANGELJU“
Ljubljana, Dunajska cesta.

Železnato vino

LEKARJA Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Pol literska steklenica velja 2 K.
Zunajna naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako mu se pošlje znesek po poštne povzetju.

Tudi se prodaja v vseh lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in Tolminskem po K. 2-40 steklenice.

Pekarna in trgovina jestvin.

Podpisani ima čest naznaniti slavnemu slovenskemu občinstvu, da ima svojo pekarno in sladničarno v ulici Giulia št. 22. V isti se prodajo najrazličnejših vrst kruha in sladčič. Posebno pa priporočam biskote na korist družbi sv. Cirila in Metoda (aboj se 100 k med 3 K 60 st. Ako se vrne zaobj, vrne isti 60 stot. stankij).

Slovinci naj zahtevajo povsod le te biskote!

Dalje javljam, da sem odprl pri sv. Ivanu, nasproti novega »Narodnega doma«, prodajalnice jestvin, preskrbljeno z vsem, kar spada v to vrsto trgovine. Blago je na boljših vrst in po zmernih cenah. Ta trgovina nosi samo — slovenski napis. Torej svoji k svojim!

Z vsem spoštovanjem

Svetko Hanibal Škerl,
trgovca.

Iščem koncipijenta

Pogoji ugodni.

Dr. Ivan Sustersič
advokat v Ljubljani.

Pozor!!

Udano podpisani naznanja nujno vsem dosedanjim odjemalcem vin pokojnega **Ivana viteza Nabergoja**, da ima v svoji zalogi sledeča desertna in namizna vina:

Peneči prosek . . . K. 2.— steklenica
Refošk 2.40 „
Namizno belo80 „
„ **črno90** „

Priporočaje se za nadaljna naročila, beleži

Ant. Nabergoj,
naslednik Ivana viteza Nabergoja

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažilec mazilo; dobiva se po 80 stot. 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtih z našo varstveno znamko „**SIDRO**“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri stari levu v Pragi
I. Elizabetine ulice 5.

Jaz popravljam

avtom. stroju za popravlanje in pletenje

„Rapid“

kajti delanje tem strojem je igrača ter se zamore vse v hiši potrebne poprave na nogovih, perilu itd., katero je več ali manj popravljeno izvršiti ne le hitro temveč tudi okusno in novemu jednako. Vsak šolski otrok zamore delati s tem popolnoma samostojnim strojem (nikak del šivalnega stroja) takoj in brez ovire. — Cena stroja le K 4.—, ako se denar predplača K. 4.40 frank; po poštne povzetju K 4.10, pošilja trdka

I. Müller, Dunaj II., Burzbauergasse 4.

Lepa prilika!

U novi manifaktorni prodajalni

F. PIANO

Piazza della Borsa št. 4 (vis-a-vis Tergesteo)

Bogata zaloga konfekcij za dame in deklice.

Velik izbor svile in modnega baržuna.

Novo došle volnenine vseh vrst in barv.

Modni angleški štofi za obleke.

Volnene očeje raznih boj, pregrinjala in zagrinjala raznih vrst in cen.

Pravi tirolski lodni iz prvih tovarn za obleke in plašče.

Flanele in barhentli v modnih barvah za bluze in obleke.

Nihče naj ne zamudi ogledati si ob priliki pravih znamenitosti v izložbenih oknih.

!! Čudovito nizke cene !!

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Jemljete na potovanja vedno

A. Thierry-jev balzam

ki ga zamorete za vsak slučaj uporabiti proti zunanjim kakor notranjim bolečinam. — Edino pristno. Vdohiva se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone. Lekarnar Thierry (Adolf Limited, lekarna k angelju varuhu v

Pregradi (Rogatec Seuerbrunn.)

Na se izogibljajte ponarejenj ter pazite na zeleno varstveno znamko »nuna«, ki je registrirana v vseh naprednih državah.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 % — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vkupitvi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo vsak za delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1902:

Deleži: a) podpisani K 1.231.200—
b) vplačani 604.989.58
Dana posojila 1.354.212.28
Dopolnilni zaklad 209.177.16
Vloge 568.867.99

„VIKTORIJA“ moderci

za gospe in gospice
po 50, 70 nvl., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50,
1-80, 2-20, 3— in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in poletje

obleke in kinčanje, velik izbor trakov, ovratnikov, in sicer: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih risanjih. — Vsakovrstni svilnati predmeti za modnih specialitet vsake vrste, rokavice iz svile, niti in kože ter dežnikov.

Velik izbor

perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

v Trstu, — ul. Sv. Antona št. 1. — v Trstu.

Na zahtevanje

opošljejo se uzorci z dotičnimi cenami pošt. prest

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdohiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz pr in tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovi za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijeliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Išče se moža, ki bi stalno spremlja na sprehode starega gospoda. Maslov pove uredništvo našega lista.

Pekarna in slasičarna Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in slasičarno, v kateri se dobiva trikrat na dan svež kruh in slasičice vsake vrste. Prodaja tudi: vsakovrstne moke iz ogrskih mlinov po najnižjih cenah, in pristni najfineji refošk v steklenicah.

Sprejema se tudi domače kruh v pecivo.

Udani

A. Peternel.